

Portrét dámy

HENRY JAMES

Svetová klasika

PORTRÉT DÁMY

PORTRÉT DÁMY

Henry James

Preložila

ALEXANDRA RUPPELDTOVÁ

slovar

Slovak edition
© Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2013
Collectors concept by arrangement with
Worth Press Limited UK.
Translation © Alexandra Ruppeldtová 1991, 2013

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy
nesmie byť reprodukováaná ani šírená v akejkoľvek
forme alebo akýmkoľvek prostriedkami, či už
elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií
či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného
alebo budúceho informačného systému a podobne, bez
predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-0835-8

Za istých okolností je v živote málo príjemnejších hodín než tá, ktorá býva vyhradená obradu známemu pod názvom popoludňajší čaj. Nezáleží ani tak na tom, či si dávate čaj, alebo nie – väčšina ľudí ho vlastne ani nepije –, úžasná je už len samotná situácia. Svoj jednoduchý príbeh chcem uviesť práve takýmto nádherným výjavom, takzvanou nevinnou chvíľou oddychu. Neodmysliteľné rekvizity tejto malej slávnosti boli rozložené na trávniku pred starým anglickým vidieckym sídlom a odohrávala sa takpovediac presne uprostred prekrásneho letného popoludnia. Jeho časť už uplynula do nenávratna, no tá polovica, čo ešte ostávala, bola nevýslovne hebká a vzácna. Ešte veľa hodín chýbalo do zotmenia, no letné svetlo už bolo na ústupe, vzduch zvlažnel, na hustom hodvábnom trávniku sa predlžovali tieň. No rástli pomaly, z celého obrazu vyžaroval dojem pretrvávajúcej pohody, ktorá je azda na podobných udalostiach a o takomto čase najpríjemnejšia. Za istých okolností sa zdá chvíľa od piatej do ôsmej nekonečná, no za takýchto okolností znamená skôr nekonečný pôžitok. Prítomní, o ktorých chcem hovoriť, prijímali tento pôžitok mlčky a nepatrili k pohlaviu, ktoré sa hojne zúčastňuje na podobných obradoch. Tieň na dokonale udržiavanom trávniku boli dlhé a hranaté; patrili starcovi sediacemu v hlbokom prútenom kresle pri nízkom stolíku, kam mu naservírovali čaj, a dvom mladším mužom, ktorí sa prechádzali popred neho a viedli nezáväzný rozhovor. Starec držal

v ruke šálku; bola nezvyčajne veľká a líšila sa od ostatných pastelovými farbami. Vypil jej obsah s veľkým pôžitkom, dlho si ju držal pri brade a hľadel na dom. Jeho spoločníci už buď dopili, alebo sa k výsade piť čaj stavali ľahostajne, fajčili cigarety a ďalej sa prechádzali. Jeden z nich sa zavše cestou skúmavo zahľadel na starca, no ten jeho pozornosť nebral na vedomie a ďalej sa pásol zrakom na červenej fasáde svojho sídla. Dom, čo sa vypínal na konci trávniku, bol hoden toľkej pozornosti a bol najcharakteristickejšou črtou celého toho zvláštneho anglického obrazu, čo som sa tu pokúsil naskicovať.

Stál na nevysokom vršku nad riekou Temžou vari štyridsať míľ od Londýna. Mal štít a dlhú fasádu z červených tehál – čas a živly ich riadne poznačili a pomaľovali, čím ich vlastne len skrášlili a ozvláštnili –, smerom k trávniku vystavoval na obdiv chumáče brečtanu, zástupy komínov a obloky zahalené ťahavými rastlinami. Dom mal meno aj históriu, ktorú by nám starec popíjajúci čaj najradšej vyrozprával sám: postavili ho za Eduarda Šiesteho, raz tu nocovala slávna Alžbeta (jej veličenstvo odpočívalo na obrovskej majestátnej a prísne hranatej posteli, ktorá bola doteraz najväčšou pýchou spálni), utrpel pomerne veľké škody a ujmy počas cromwellovských vojen a potom ho v časoch reštaurácie opravili a hodne zväčšili. Po prestavbe a zohyzdení v osemnástom storočí prešiel do citlivých rúk šikovného amerického bankára, ktorý ho pôvodne kúpil preto, lebo ho vďaka zložitým a ťažko vysvetliteľným okolnostiam ponúkli mimoriadne výhodne. Kúpil ho, i keď sa vtedy jednostaj ponosoval, aký je mrzký, starý a nepohodlný, no teraz po dvadsiatich rokoch k nemu nadobudol vzťah, uvedomil si jeho pôvab, zoznámil sa so všetkými zákutia-

mi, presne vedel, kam sa treba postaviť, aby ich človek vychutnal, poznal hodinu, keď majú tieň jeho rozličných výčnelkov, nežne dopadajúce na teplé ošarpané tehlové múry, ideálne rozmery. Okrem toho, ako som už povedal, vedel vymenovať väčšinu bývalých majiteľov a nájomníkov, ku ktorým patrili niektorí slávni ľudia, a vždy nenápadne zdôrazňoval, že aj on je v svojom poslednom životnom ťažení osobnosť nemenej chýrečná. Hlavný vchod do domu však nebol z tej strany, čo vidieť z trávnik, ktorý nás práve zaujíma, toto bolo celkom iné zákutie. Vládlo tu dokonalé súkromie a šíry zelený koberec, pokrývajúci ploché návršie, pôsobil ako pokračovanie prepychového vnútrajška. Obrovské mliečkové duby a buky spúšťali tieň rovnako hustý ako zamatové závesy; trávnik bol zariadený ako izba, stáli tu čalúnené kreslá, na zemi ležali pestrofarebné koberčeky, knihy a papiere. Rieka tiekla kdesi v diaľke, tam, kde sa trávnik zvažoval, lepšie povedané strácal. Vždy bola radosť vybrať sa k nej na prechádzku.

Starec sediaci za stolíkom sa sem prisťahoval pred tridsiatimi rokmi z Ameriky a okrem batožiny si priviezol aj americký výzor; nielenže si ho priniesol, ale si ho aj zachovával a pestoval, aby si ho v prípade potreby mohol zase s čistým svedomím vziať domov do vlasti. No momentálne nepociťoval potrebu sťahovať sa; všetky cesty už mal za sebou a teraz oddychoval pred odchodom na veľký, posledný odpočinok. Mal úzku hladko vyholenú tvár s pravidelnými črtami a krotký, no bystrý výraz. Z jeho tváre sa nedalo veľa vyčítať, o to výrečnejší bol teda nádych múdrej spokojnosti, čo na nej trónil. Prezrádzať úspešného človeka, no zároveň naznačoval, že úspech nebol samozrejmý a závideniahodný, že so sebou prinášal aj prekážky, ktoré sa však podarilo prekonať. Akiste

mal za sebou veľkú životnú skúsenosť, no v plachom úsmeve, ktorý mu pohrával na kostnatých širokých lícach a zaiskril v šibalskom oku, keď napokon predsa položil šálku na stôl, sa skrývala takmer vidiecka prostota. Bol elegantne oblečený v dokonale vykefovanom čiernom obleku, no na kolenách mal prikrývku a na nohách teplé vyšívané papuče. Pri kresle mu ležala nádherná kólia, pozorovala pánovu tvár s takmer rovnakou nehou, ako on vnímal majestátnu fasádu domu; malý nezbedný štetinový teriér zas venoval prelietavú pozornosť druhým dvom pánom.

Jeden z nich bol výnimočne elegantný päťatridsiatnik s typicky anglickou tvárou, celkom inou, akú mal starec, ktorého som práve opísal; táto bola pozoruhodne pekná, svieža, bledá a úprimná, s ostrými pravidelnými črtami, živými sivými očami, bohato ovenčená gaštanovou bradou. Tento muž mal závideniahodné šťastie, príroda ho obdarila nezvyčajnou iskrou, venovala mu veselú povahu, ktorú zúrodnilo vynikajúce vzdelanie. Mal obuté čižmy s ostrohami, akoby práve zosadol z koňa po dlhej ceste, na hlave akoby trochu priveľký biely klobúk; ruky spínal za chrbtom a vo veľkej bielej úhladnej pästi držal fľakaté rukavičky z mäkkej kože.

Spoločník, čo s ním premeriaval trávnik, bol zas celkom iný typ; ak aj vzbudzoval hlbokú zvedavosť, nebol to na rozdiel od predchádzajúceho človek, ktorému by ste závideli a okamžite s ním ochotne menili. Bol vysoký, chudý, chatrný a cintľavý, mal nepeknú, neduživú, no bystrú a príjemnú tvár, ktorú rozhodne nijako nekrášlili riedke fúzy siahajúce až po kútiky úst. Vyzeral na inteligentného a chorého človeka, čo nie je veľmi šťastné spojenie. Mal na sebe hnedé, zamatované sako, ruky skrýval vo vreckách – čosi prezrádza-

lo, že má tento zvyk hlboko zakorenený. Chodil ťažkopádne a pomaly, akoby sa len neisto držal na nohách. Ako som už povedal, zakaždým, keď prechádzal okolo starca v kresle, pozrel naňho a vtedy bolo z porovnania oboch tvárí hneď jasné, že tí dvaja sú otec a syn. Otec zachytil synov pohľad a uštedril mu milý úsmev.

„Cítim sa vynikajúco,“ oznámil mu.

„Už si vypil čaj?“ spytoval sa syn.

„Áno, bol výborný.“

„Ešte ti nalejem?“

Starec chvíľu mlčky uvažoval. „Teraz nie, možno neskôr.“ Hovoril s americkým prízvukom.

„Je ti zima?“ zaujímal sa syn.

Otec si pomaly pošúchal nohy. „Neviem. Musím si ich chytiť. Zatiaľ nič necítim.“

„A kto to má za teba cítiť?“ smial sa mladík.

„Dúfam, že niekto cíti aspoň so mnou! Cítite so mnou, lord Warburton?“

„Akoby nie, pravdaže,“ bleskovo odvetil mladý muž, ktorého oslovili lord Warburton. „Ale musím povedať, že vyzeráte vynikajúco.“

„Možno sa aj mám vynikajúco.“ Starec sa zahľadel na zelenú prikrývku a prihladil si ju na kolenách. „Toľké roky som sa mal vynikajúco, až som si zvykol a teraz to už neviem posúdiť.“

„To je práve nevýhoda pohodlného života,“ povedal lord Warburton. „Oceníme ho až vtedy, keď ho stratíme.“

„Sme asi veľmi nároční,“ poznamenal jeho spoločník.

„Áno, sme nároční,“ zašepkal lord Warburton. Nato sa všetci traja na chvíľu odmlčali; mladí muži ostali stáť a hľadeli na starca, ktorý vzápätí poprosil, aby mu naliali čaj. „Neprekáža vám tá deka?“ spyto-

val sa lord Warburton, kým jeho priateľ nalieval starcovi čaj.

„Nie, nie, tú prikrývku musí mať,“ protestoval mladý muž v zamatovom saku. „Len mu nenahováraj kadejaké hlúposti.“

„Je manželkina,“ prosto vysvetlil starec.

„No, ak máte citové dôvody...“ ospravedlňujúco rozhodil rukami lord Warburton.

„Keď príde, budem jej ju musieť vrátiť,“ pokračoval starec.

„To nech ti ani na um nepríde. Pekne si ju necháš, aby si mal úbohé staré nohy v teple.“

„Len neurážaj moje nohy,“ ohradil sa starec. „Stavím sa, že ty nemáš o nič lepšie.“

„A ty si moje môžeš pokojne urážať?“ odvetil syn, keď podával otcovi čaj.

„Obaja sme ako chromé kačice, ani jeden z nás na tom nie je lepšie.“

„Srdečne ďakujem, že si ma nazval kačicou. Aký je čaj?“

„Horúci.“

„To vraj pri čaji nebýva na škodu.“

„Aj-jaj, čo všeličo býva na škodu,“ priateľsky zahundral starec. „Uznajte, lord Warburton, že môj syn je skvelý ošetrovateľ.“

„A nie je trošku nešikovný?“ spytoval sa lord.

„Ani nie, ak vezmeme do úvahy, že je sám invalid. Je to výborný druh v chorobe, lebo sám je chorý.“

„Prosím ťa, otec!“ ohradil sa nepekčný mládenec.

„Dobre vieš, že je to pravda, hoci ja sám by som bol najradšej, keby nebola. Ale nedá sa nič robiť.“

„Možno sa dá, treba dúfať,“ povedal mladý muž.

„Boli ste niekedy chorý, bolo vám zle, lord Warburton?“ vyzvedal otec.

Lord Warburton sa na chvíľu zamyslel. „Raz mi bolo zle v Perzskom zálive.“

„Naťahuje ťa, otec,“ upozorňoval druhý mládenec. „Žartuje.“

„Dnes človek počuje len samé žarty,“ vážne sa čudoval otec. „Ale nevyzeráte, že by ste boli niekedy chorý, lord Warburton.“

„Je chorý zo života, otrávený, pred chvíľou sa mi s tým dosť opatrne zdôveril,“ povedal priateľ lorda Warburtona.

„Naozaj?“ čudoval sa starec.

„Veru tak, a váš syn ma nijako nevedel utešiť. Na-
trafil som totiž na toho nepravého – je nekonečný cynik. Neverí ničomu.“

„Aj to je žart,“ bránil sa mladý muž obvinený z cynizmu.

„Lebo má podlomené zdravie,“ vysvetľoval jeho otec lordovi Warburtonovi. „To ovplyvňuje celé jeho rozmyšľanie, všetko vidí v čiernych farbách a škrie ho, že sa k nemu život obrátil chrbtom. Ale to sú len moje teórie, lebo náladu mu to nikdy nepokazilo. Vždy je veselý ako dnes. Ešte rozptyľuje aj mňa.“

Mladý muž, na ktorého sa vzťahoval tento opis, pozrel so smiechom na lorda Warburtona. „Je to oslavný chválospev alebo obvinenie z ľahkomyselnosti? Mám ja vyložiť svoje teórie, otec?“

„Prepánajána, to by sme si vypočuli!“ zvolal lord Warburton.

„Dúfam, že si si neosvojil podobný prístup k životu, ako má tvoj priateľ,“ povedal starec.

„Kdeže, Warburton je na tom oveľa horšie, on sa totiž nudí. Ja sa vôbec neotravujem, mňa život strašne baví.“

„Baví, hovoríš? A vieš, že život nie je zábava?!“

„Ale tu u vás sa nikdy nenudím,“ dodal lord Warburton. „S vami sa dá aspoň výborne porozprávať.“

„To má zas byť dajaký žart?“ spytoval sa starec.

„Nikde sa nemáte čo nudiť! Keď som mal vaše roky, nikdy som o takom niečom ani nepočul.“

„Asi ste neskoro dospeli.“

„Práveže som dospel veľmi rýchlo. Keď som mal dvadsať, bol som už úplne dospelý. A pracoval som ostošesť. Keby ste mali čo robiť, ani vy by ste sa nenudili, lenže vy ste leniví, všetci, koľko vás je. Myslíte iba na seba, na svoje pôžitky. Ste rozmaznaní, ľahostajní a zbytočne bohatí.“

„Fíha,“ zvolal lord Warburton, „páči sa mi, ak práve vy niekoho obviňujete z bohatstva!“

„Zato, že som bankár?“ spýtal sa starec.

„Ak chcete, tak aj zato; nepopierate dúfam, že máte obrovský majetok.“

„Už nemá toľko ako predtým,“ zasiahol druhý mládenec. „Veľa peňazí porozdával.“

„Ale mal ich,“ tvrdil lord Warburton, „a čo môže byť lepší dôkaz bohatstva? Taký dobrodinec ako vy nemá čo iným vyčítať, že myslia iba na svoje pôžitky.“

„Otca teší, keď môže robiť radosť druhým.“

Starec pokrútil hlavou. „Neosobujem si nijaké zásluhy, vôbec si nemyslím, že by som svojim blízkym dajako spríjemňoval život.“

„Len nebuď taký skromný, drahý otecko!“

„To bol len ďalší žart,“ povedal lord Warburton.

„Len si vtipkujte, mládež. Keď sa vám žarty minú, neostane vám vôbec nič.“

„Žarty sú našťastie nevyčerpatelné,“ poznamenal nepekný mládenec.

„Nie je to celkom tak – aj vy raz prídete na to, že život je vážna vec.“

„Práve z vážnosti života si treba utáľhovať.“

„A výsledkom bude čierny humor,“ vyhlásil starec. „Som presvedčený, že nastanú veľké zmeny, a vôbec nie k lepšiemu.“

„Súhlasím,“ uznal lord Warburton. „Aj ja predpokladám, že príde všeličo nové a že sa stane všeličo zvláštne. A práve preto si nemôžem vziať k srdcu vašu radu; pamätáte si, ako ste mi minule odporúčali, aby som sa ,niečoho chytil‘. Ale ťažko sa chytiť niečoho, čo môže vzápäť uniknúť ako dym.“

„Mal by si sa chytiť peknej ženy,“ povedal jeho spoločník. „Lord Warburton sa veľmi chce zaľúbiť,“ vysvetľoval otcovi.

„Aj pekné ženy niekedy uniknú ako dym!“ zvolal lord Warburton.

„Nie, nie, ženy ostanú ženami,“ zasiahol starec, „mal som na mysli spoločenské a politické zmeny, ktoré sa ich nedotknú.“

„Teda ženy ako ustanovizeň sa nezrušia? Výborne, v tom prípade si čo najskôr dajakú zavesím na krk ako záchranné koleso.“

„Veru, ženy nás zachránia,“ vyhlásil starec, „lepšie povedané, skôr vzácné dámy, nemôžeme totiž všetky hádzat do jedného vreca. Nájdite si vhodný objekt a ožeňte sa, uvidíte, že budete viesť oveľa zaujímavejší život.“

Chvíľu vládlo ticho a obaja poslucháči si uvedomili veľkodušnosť jeho prejavu, lebo aj syn, aj jeho hosť dobre vedeli, že on sám nemá s manželstvom najšťastnejšie skúsenosti. No povedal predsa, že medzi ženami treba rozlišovať, azda tým si priznal osobný omyl? Ani jeden z účastníkov rozhovoru si však nemohol dovoliť poznámku, či azda dáma, ktorú si vybral, nepatrila k tým najlepším.

„Chcete tým povedať, že ak si vezmem zaujímavú ženu, prebudí vo mne záujem?“ spýtal sa lord Warburton. „Vôbec sa nežením do manželstva, váš syn je na omyle, ale jednako by som bol zvedavý, čo by so mnou porobila taká zaujímavá žena.“

„Najprv by si mal vysvetliť, aká je podľa teba zaujímavá žena,“ podotkol priateľ.

„Predstavy, najmä také hmlisté ako moje, nemajú jasné tvary. Keby som ich zreteľnejšie videl, už to by bol veľký pokrok.“

„Pokoje sa zaľúbte do kohokoľvek, len z toho láskavo vynechajte moju neter,“ upozornil ho starec.

Jeho syn sa rozosmial. „Ešte si Warburton pomyslí, že ho chceš práve k tomu dohnať. Tridsať rokov žiješ medzi Angličanmi, otecko, osvojil si si už takmer všetko, čo sa má hovoriť. Ale čo sa nemá, to si sa teda nenaučil!“

„Ja si hovorím, čo chcem,“ odvetil celkom vážne starec.

„Žiaľ, zatiaľ nemám tú česť a nepoznám vašu neter,“ povedal lord Warburton. „A tuším o nej prvý raz počujem.“

„Je to vlastne neter mojej manželky; pani Touchetová s ňou pricestuje do Anglicka.“

„Matka strávila celú zimu v Amerike,“ vysvetľoval mladý Touchett, „ale už by sa pomaly mala vrátiť. Písala, že tam objavila nejakú neter a že ju pozvala k nám.“

„Aha, to je od nej veľmi milé,“ uznal lord Warburton. „Je to zaujímavá mladá dáma?“

„Vieme o nej asi toľko čo ty, mamička sa neobťažovala s podrobnosťami. Väčšinou s nami komunikuje telegraficky a jej správy sa dajú vysvetľovať všelijako. Ženy vraj nevedia písať telegramy, ale moja matka dokonale zvládla umenie skratky:

„Amerika únavná, horúčava odporná, návrat plus neter prvou loďou, kabína slušná.“

Také správy od nej dostávam – toto bola napríklad posledná. Ale hlásila sa aj predtým s prvými zmienkami o neteri:

„Zmena hotela, hnusný, bezočivý recepčný, nasledujúca adresa. Sestra vlani umrela, beriem dcéru do Európy, dve sestry, samostatnosť.“

Dosť sme sa nad tým s otcom našpekulovali, môžeme to znamenať všeličo.“

„Ale jedno je celkom isté,“ povedal starec, „tomu recepčnému to nedarovala.“

„Ktovie, zdá sa, že ju celkom vykoľajil. Spočiatku sme si mysleli, že je reč o jeho sestre, ale zmienka o neteri naznačila, že predsa len ide o dcéru jednej z mojich tiet. Ďalej vznikla otázka, či sú tie dve ďalšie sestry: pravdepodobne to budú zvyšné dve dcéry alebohej tetušky. Ale kto je samostatný a na aký druh samostatnosti sa to vzťahuje, to sme zatiaľ nevyriešili. Platí to výlučne o mladej dáme, ktorú vzala matka so sebou, alebo je to vlastnosť jej dvoch sestier? Použila to slovo v mravnom alebo finančnom zmysle? Znamená to, že sú po matkinej smrti dobre zapátené, alebo že odmietajú akúkoľvek starostlivosť? Alebo to značí, že si jednoducho chcú žiť po svojom?“

„A rovnako to môže znamenať aj niečo celkom iné,“ poznamenal pán Touchett.

„Veď čoskoro uvidíte,“ povedal lord Warburton. „Kedy má pricestovať pani Touchettová?“

„V tom vôbec nemáme jasno; len čo zoženie slušnú kajutu. Možno na ňu ešte čaká, ale nie je výlučné, že je už v Anglicku.“

„V tom prípade by iste poslala telegram.“

„Nikdy neposiela telegramy, keď treba, a telegrafuje len vtedy, keď je to úplne zbytočné,“ vyhlásil stariec. „Dobre jej robí, keď ma môže prepadnúť, dúfa, že ma pri niečom pristihne. Ešte sa jej to nikdy nepodarilo, no nevzdáva sa.“

„Asi majú tú samostatnosť v rodine,“ povedal syn, ktorý sa o matkiných vlastnostiach vyjadroval oveľa zhovievavejšie. „Čo ako nezávislé sú tie americké mladé dámy, matka za nimi akiste nezaostáva. Vždy najradšej o všetkom rozhoduje sama, neverí, že by jej niekto mohol v niečom pomôcť. Ja som pre ňu zbytočný asi ako poštová známka bez lepu, nikdy by mi neodpustila, keby som sa po ňu trepal do Liverpoolu.“

„Dáte mi vedieť, keď tá neter pricestuje?“ spytoval sa lord Warburton.

„Iba pod tou podmienkou, na ktorej sme sa dohodli: nezaľúbite sa do nej!“ upozorňoval pán Touchett.

„Prepáčte, ale to ma uráža. Podľa vás pre ňu nie som dosť dobrý?“

„Až pridobry – to znamená, že sa s ňou nemôžete oženiť. Okrem toho dúfam, že sem do Európy ncestuje nato, aby si hľadala muža, aj keď mnohé to robia, ako keby doma nemali dosť na výber. A určite je už zasnúbená, mladé Američanky bývajú väčšinou zasnúbené. Navyše nie som presvedčený, že by z vás bol ktovieaký manžel.“

„Možno je naozaj zasnúbená ako väčšina amerických dievčat, ktoré som poznal, ale prečo by to mala byť prekážka?! A pokiaľ ide o to, aký by zo mňa bol manžel,“ pokračoval hosť, „neviem. Ale treba to skúsiť!“

„Pokojne si to skúšajte, koľko chcete, ale nie s mojou neterou,“ usmial sa stariec, ktorý vlastne protirečil iba zo žartu.

„No dobre,“ zavtipkoval si aj lord Warburton, „ale ako viete, či to dievča vôbec bude stáť zato?!“

2

Kým tí dvaja žartovali, Ralph Touchett sa kúsok vzdialil svojou typickou ťažkopádnu chôdzou, s rukami vo vreckách a s malým nezbedným teriérom v päťách. Šiel síce smerom k domu, no zrak upieral do zeme, a preto si nevšimol, že ho už chvíľu pozoruje ktosi stojaci v širokých dverách budovy. Zbystril pozornosť až vtedy, keď sa pes odrazu rozbehol a spustil prenikavý brechot, v ktorom sa však ozývala skôr radosť než hrozba. Ten ktosi bola mladá dáma – a hneď si správne vysvetlila psí pozdrav. Teriér jej bleskovo dobehol k nohám, zastal, zdvihol hlavu a hlasno šteká; ona sa bez váhania zohla, vzala ho do náručia, pritisla si jeho hlavu k tvári a zviera brechotalo ďalej. Medzitým sa Ralphovi podarilo Fúzika dobehnúť a zistiť, že jeho nová priateľka je už na prvý pohľad pekná vysoká dievčina v čiernych šatách. Nemala klobúk, ako keby tu bola doma – to majiteľovho syna zmiatlo, lebo vedel, že pre otcov zdravotný stav už dlhší čas obmedzujú návštevy. Teraz si jej prítomnosť všimli aj ďalší dvaja muži.

„Fíha, kto to môže byť?“ spytoval sa pán Touchett.

„Možno neter pani Touchettovej, tá nezávislá mladá dáma,“ nadštrkol lord Warburton. „Veď vidíte, ako si poradila so psom.“

Napokon si ju všimla aj kólia, zavrtila chvostom a rozbehla sa za ňou k dverám.

„Ale kde je potom moja žena?“ čudoval sa starec.

„Tá mladá dáma ju asi niekde nechala, aby dokázala svoju samostatnosť.“

„To je váš pes?“ spytovala sa zatiaľ usmiata mladá dáma Ralpa a ešte vždy držala teriéra v náručí.

„Pred chvíľou bol, ale vidím, že si rýchlo našiel novú majiteľku.“

„A nemohol by byť spoločný?“ spýtalo sa dievča. „Je strašne zlatý.“

Ralph na ňu chvíľu hľadel; bola neobyčajne krásna. „Ak chcete, môžete si ho nechať,“ odvetil po chvíli.

Hoci mladej dáme navidomoči nechýbala sebadôvera ani dôvera v iných, zapýrila sa po takomto veľkodušnom geste. „Najprv by som sa mala azda predstaviť, pravdepodobne som vaša sesternica,“ oznámila mu a položila psíka na zem. „Aha, druhý,“ dodala rýchlo, keď dobehla kólia.

„Pravdepodobne?“ so smiechom zvolal mládenec. „Povedal by som, že je to nevyvrátiteľná skutočnosť! Pricestovala si s matkou?“

„Áno, pred polhodinou.“

„Priviedla ťa sem a znovu odišla?“

„Nie, len sa utiahla do svojej izby, odkazuje, aby si za ňou zašiel o trištvrte na sedem.“

Mládenec pozrel na hodinky. „Ďakujem pekne. Budem presný.“ Potom pozrel na sesternicu. „Vitaj. Som veľmi rád, že si prišla.“

Dievčina bystrým pohľadom skúmala okolie – svojho spoločníka, oba psy, dvoch mužov pod stromami a nádhernú scenériu. „V živote som nevidela toľkú krásu. Už som si prezrela celý dom, je úžasný.“

„Prepáč, nevedeli sme, že si tu, neboli by sme ťa nechali tak dlho samu.“

„Tvoja mamička mi povedala, že v Anglicku ľudia prichádzajú potichu a nenápadne, tak som sa toho držala. Jeden z tých pánov je tvoj otec?“

„Áno, ten starší, čo sedí v kresle,“ odvetil Ralph.

„Hneď som si myslela, že nie ten druhý,“ zasmialo sa dievča. „Kto je to?“

„Náš priateľ lord Warburton.“

„Á, dúfala som, že sa zoznámim s lordom, je to presne ako z románu! Naozaj si strašne zlatý!“ zvolala zrazu, zohla sa a opäť vzala psíčka do náručia.

Ostala stáť na mieste stretnutia, nijako sa neponáhľala za pánom Touchettom, nenáhľila sa pozdraviť ho, otáľala na prahu, šťihla a pôvabná; Ralph uvažoval, či čaká, že starec príde za ňou, aby jej zložil poklonu. Američanky si veru potrpia na prejavy úcty a táto je podľa všetkého dosť hrdá. Ralph jej to videl na tvári.

„Nejdeš sa zoznámiť s otcom?“ spýtal sa napokon. „Je starý a slabý, ťažko sa mu vstáva.“

„Aj-jaj, neborák, to ho teda ľutujem!“ zvolalo dievča a hneď vykročilo k nemu. „Podľa toho, ako o ňom hovorila tvoja mama, som si myslela, že je skôr... skôr mimoriadne bodrý.“

Ralph Touchett chvíľu mlčal. „Rok ho nevidela.“

„V každom prípade si vybral pekné miesto na od-dych. Tak poďme, psíček.“

„Darmo, je to nádherné starobylé sídlo,“ povedal mládenec a úkosom hľadel na svoju spoločníčku.

„Ako sa volá?“ spýtala sa a opäť uprela pozornosť na teriéra.

„Môj otec?“

„Áno,“ pobavene odvetila dievčina, „len mu nepovedz, že som sa pýtala.“

Medzitým odišli k pánu Touchettovi, ktorý s námahou vstal zo stoličky, aby sa predstavil.

„Prišla mama,“ oznámil mu Ralph, „a toto je slečna Archerová.“

Starec jej položil obe ruky na plecía, chvíľu na ňu s veľkou úľubou hľadel a potom ju obradne poboz-